

בס"ד. ש"פ ויקרא, ג' ניסן ה'תשל"ב*

ויקרא אל משה וידבר הוי' אליו מאוהל מועד גו' אדם כי יקריב מכם גו'¹, וצריך להביין, הרי לכל דיברות ולכל אמירות ולכל ציוויים קדמה קריאה לשון חיבה², ולמה נאמרה הקריאה (בפירושו) בפרשת קרבנות דוקא³. והנה בפשטות יש לומר, דמ"ש ויקרא בפרשת קרבנות הוא, לפי שתחלת הדיבור מאוהל מועד היתה פרשה זו⁴. אבל זה גופא צריך ביאור, מה שהתחלת הדיבור מאוהל מועד היתה פרשת הקרבנות דוקא⁵. ומזה משמע, שהגילוי דתורה (ענינו של אוהל מועד) הוא בעיקר בדיני קרבנות. ויש לומר, דזהו גם מה שספר ויקרא (ספר הקרבנות⁶) הוא החמור שבספרים⁶. וזהו גם מה שהוא ספר השלישי דה' הספרים שבתורה, דמעלת התורה שהיא אוריאל תליתאי⁷ הוא בגילוי יותר בדיני הקרבנות דתורה. וזהו גם שזה שלכל הדיברות דתורה קדמה קריאה לשון חיבה למידין ממ"ש בפרשת הקרבנות, כי גם מעלה זו דתורה עיקר הגילוי שלה הוא בדיני הקרבנות.

(ב) **ויש** לבאר זה ע"פ מ"ש אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע בעל ההילולא דב' ניסן במאמרו ד"ה אדם כי יקריב⁸, דלכאורה הול"ל כי תקריבו⁹ ומבלי להזכיר מי הוא המקריב. ומביא בהמאמר¹⁰, דאיתא בזהר¹¹ זכאין אינון ישראל דקוב"ה קרא לון אדם כו' אדם כי יקריב מכם, מאי טעמא קרא לון אדם משום דכתיב¹² ואתם הדבקים בהוי' אלקיכם גו'. ועפ"ז מבאר מ"ש אדם כי יקריב (אדם דוקא), כי הכח שיש בישראל¹³ להקריב קרבנות הוא לפי שהם בחינת אדם, שהם דבוקים בהקב"ה. וממשיך בהמאמר, שעד"ז איתא במדרש¹⁴, דזה שהקב"ה צוה את ישראל להקריב

(* יצא לאור בקונטרס ב' ניסן — תשנ"ג, "לקראת ב' ניסן, יום מלאות שבעים שנה להסתלקות-הילולא של כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע .. ר"ח ניסן יום שהוכפל בו כי טוב פ' ויקרא, שנת ה'תשנ"ג).

- 1) פרשתנו א, א-ב.
- 2) פרש"י עה"פ.
- 3) כמו שמדייק במאמר ד"ה זה דשנת תרע"ה (המשך תער"ב ח"ב ס"ע תתקי).
- 4) ראה רמב"ן כאן.
- 5) ראה פתיחת הרמב"ן לס' ויקרא.
- 6) ברכות יח, ב ובתוס' שם.
- 7) שבת פח, א.
- 8) דשנת תרס"ו (המשך תרס"ו ע' קפז). וראה גם ד"ה זה תרס"ט (סה"מ תרס"ט ע' קנז).
- 9) כ"ה בד"ה זה תרס"ט שם.
- 10) בהמשך תרס"ו שם, דהול"ל סתם כי יקריב. וצ"ע, דכשמשמיטים תיבת "אדם" אין נופל לשון "יקריב". ואולי יש לומר, שהכוונה במ"ש "דהול"ל סתם כי יקריב" היא לתוכן הענין (לא שיהי' כתוב "כי יקריב", אלא) שישמיט תיבת "אדם" (אלא שמעתיק התיבות כי יקריב מהפסוק).
- 11) דשנת תרס"ו שם.
- 12) ח"ב פו, א.
- 13) ואתחנן ד, ד.
- 14) וצ"ע ביאור קרבנות של גוים. ואכ"מ.
- 15) ויקר' פ"ב, ד.

קרבנות הוא מפני שהן דבוקין לי, הדא הוא דכתיב¹⁵ כי כאשר ידבק האזור אל מתני איש גו'. ומבאר בהמאמר¹⁶, שבמדרש מדבר בענין הדביקות דכלים, שהכלים הם¹⁷ בבחינת מציאות והיחוד (הדביקות) שלהם אינו יחוד עצמי, וכמו כאשר ידבק האזור גו' שהאזור הוא מציאות לעצמו אלא שדבוק להאדם, ובוהר מדבר בענין הדביקות דאורות, שהדביקות והיחוד דאורות הוא יחוד עצמי¹⁷, ולכן מביא הכתוב ואתם הדבקים בהוי' אלקיכם, דביקות ממש.

ג) **ועפ"ז יש לומר**, דזה שבהתחלת ספר הקרבנות כתיב אדם כי יקריב, דזה שישראל נק' אדם הוא משום דואתם הדבקים גו', שהוא הדביקות דאורות, הוא, כי הכח שיש בישראל להקריב קרבנות הוא (בעיקר) לפי שדביקותם בהקב"ה היא בדרגת הדביקות דאורות. וזה שאיתא במדרש דהקרבנות קשורה עם דרגת הדביקות (דאזור) דכלים, יש לומר, כי עיקר הקרבנות הוא שעל ידם הוא קיום העולם, [כדאיתא בירושלמי¹⁸ עה"פ¹⁹ לנטוע שמים וליסוד ארץ אלו הקרבנות, כי ע"י הקרבנות מתקיימים חוקות שמים וארץ²⁰], אלא שהכח הזה שיש בקרבנות הוא ע"י שהמקריב את הקרבנות הוא אדם (שלמעלה מעולם), כדאיתא בזהר²¹ דמ"ש אדם כי יקריב [שבד' השמות אדם גבר אנוש איש²², שם אדם מורה על מדריגה הכי עליונה דכתיב²³ ויברא אלקים את האדם בצלמו גו'] הוא לפי דקיומא דעלמין עילאין ותתאין הוא ע"י הקרבנות. ולכן, גם בעבודתו של אדם המקריב צ"ל שני ענינים. דענין הקרבנות עצמם הוא ע"י עבודת האדם בדרגת הכלים שבו. [דזה שהקרבנות הם קיומא דעלמא הוא ע"י שיש בהם מכל הסוגים דצח"מ דעולם, הקרבנות עצמם שבאים מדצ"ח, והאדם המקריב²⁴]. והכח בקרבנות לקיים העולם ע"י שהמקריב אותם הוא אדם שמובדל מעולם, הוא ע"י עבודת האדם בדרגת האורות שבו.

וזוהו שענין אדם כי יקריב הוא דוקא בתחלת ספר הקרבנות, כי הקרבנות עצמם הם מן הבהמה וגו', שבזה נכללת גם הבהמה שבאדם, נפש הבהמית²⁵. וזה נעשה על ידי בחינת ב"ן דנפש האלקית²⁶, ב"ן בגימטריא בהמה²⁷, דבכללות

(15) ירמי' יג, יא.

(16) בסופו (ס"ע קצה ואילך).

(17) ראה ד"ה הנ"ל תרס"ו (ע' קץ). ובכ"מ.

(18) תענית פ"ד סוף ה"ב. וכ"ה בזח"ג לה, א (הובא באוה"ת ויצא ריג, ב. דברים ע' לו. נ"ך עה"פ ס"ע

13). ירושלמי מגילה פ"ג סוף ה"ו.

(19) ישעי' נא, טז.

(20) קה"ע לירושלמי שם. הובא באוה"ת שם.

(21) ח"ג מח, א — הובא באוה"ת פרשתנו ע' ב.

(22) כ"ה סדרם בוהר שם. ולהעיר מלקו"ת שה"ש כה, א. סה"מ תרכ"ט ע' קנו. ועוד.

(23) בראשית א, כז.

(24) ע"ה שער נ (שער קיצור אבי"ע) פ"ב.

(25) לקו"ת פרשתנו ב, ג ואילך. ד"ה באתי לגני ה'ש"ת פ"ב (סה"מ ה'תש"י ס"ע 112 ואילך). ובכ"מ.

(26) ראה לקו"ת פרשתנו ג, ד (ובכ"מ), דבחי' מ"ה דנפש האלקית היא האהבה שבפנימיות הלב ובחי' ב"ן דנפש האלקית היא האהבה שבחיצוניות הלב. וראה סה"מ ע"ת ע' יד, שהבירור דנה"ב הוא דוקא ע"י

האהו"ר שבחיצוניות הלב.

(27) ראה כנפי יונה (לרמ"ע מפאנו) חלק שני סק"ה. מגלה עמוקות אופן קמ (מו, א). קהלת יעקב בערכו.

הוא²⁸ הנשמה כמו שהיא בדרגת כלים. אלא שהכח לזה הוא ע"י בחינת מ"ה דנפש האלקית, מ"ה בגימטריא אדם²⁹, דבכללות הוא²⁸ דרגת האורות דהנשמה, ולכן הפתיחה דספר הקרבנות הוא אדם כי יקריב.

(ד) **והנה** ידוע³⁰ דתורה ומצוות הם דוגמת אורות וכלים. ועפ"ז יש לומר, דשתי דרגות הנ"ל בהדביקות דישראל בהקב"ה, נעשים ע"י לימוד התורה וקיום המצוות. ע"י קיום המצוות — הדביקות דכלים, וע"י עסק התורה — הדביקות דאורות. ועפ"ז יש לקשר זה עם מה דאיתא בתיקוני זהר³¹, שג' התפלות שחרית מנחה וערבית הם כנגד אר"י שור ונשר, וענין אדם כי יקריב דא אורייתא. ובגין דא תקינו בצלותא למשמע בה ספר תורה, למהוי בה קרבנא שלים באדם כו' זאת³² התורה אדם. ויש לומר הביאור בזה, דזה שתפלות הם כנגד קרבנות³³ הוא כנגד הקרבנות עצמם [דענין התפלה הוא בירור נפש הבהמית ע"ד הקרבת הבהמה], וענין אדם כי יקריב דא אורייתא הוא הכח דישראל להקריב קרבנות להיותם בחינת אדם, דביקות דאורות שנעשית ע"י עסק התורה.

ועפ"ז יש לבאר זה שהתחלת הדיבור מאוהל מועד היתה פרשת קרבנות כי הגילוי דתורה הוא בעיקר בדיני קרבנות (כנ"ל סעיף א), כי זה שע"י הקרבנות נעשה הברור דעולם, וכן זה שעל ידם הוא קיום העולם, הוא בכח התורה, אדם כי יקריב דא אורייתא. ויש לקשר זה עם יום השני בניסן, בו הקריב נתנאל בן צוער נשיא יששכר³⁴, דזה שזכה להקריב שני לשבטים הוא לפי שבני יששכר היו יודעים בתורה ולפי שהם נתנו עצה לנשיאים להתנדב קרבנות הללו³⁵. דיש לומר ששני הענינים תלויים זה בזה, דלפי שהיו יודעים בתורה, וגילוי התורה הוא בענין הקרבנות, לכן נתנו עצה להתנדב קרבנות.

(ה) **וצריך** להבין, הרי תורה היא למעלה מהעולם, וכמבואר בתניא³⁶ דזה שדוד נענש על שקרא דברי תורה בשם זמירות³⁷ הוא לפי שדוד ה"י משבח את התורה בזה שכל העולמות תלויים בדקדוק אחד מדקדוקי התורה, ונענש על זה,

שבת קמה, ב. הנסמן ב"מראי מקומות" ללקו"ת (הוצאת תשד"מ ואילך) אמור לה, ד. וראה גם לקו"ת שבהערה הקודמת.

28) ראה סה"מ תרס"א ע' קסד. ובכ"מ.

29) ראה פרדס שער כג (שער ערכי הכינויים) בערכו. ע"ח שער י (שער התיקון) פ"ג. שער לח (שער לאה ורחל) פ"ב. שער לט (שער מ"ן ומ"ד) דרוש ה. מאורי אור מערכת אדם סקס"ו. וראה גם לקו"ת שבהערה 27.

30) קיצורים והערות לתניא פכ"ג (ע' קה ואילך). המשך תער"ב ח"א פקע"ט (ע' שסו ואילך).

31) תיקון כא (סב, ב ואילך) — הובא באוה"ת פרשתנו ע' ב.

32) חוקת יט, יד.

33) ברכות כו, ב. זח"ב כ, ב.

34) נשא ז, יח.

35) פרש"י עה"פ.

36) קו"א ד"ה דוד זמירות (קס, א ואילך).

37) סוטה לה, א. במדב"ר פ"ד, כ.

כי לגבי התורה, להיותה מיוחדת באוא"ס ב"ה, כל העולמות הם לא ממש חשיבי, ואין שייך שהגילוי דתורה הוא בענין הקרבנות שהם בירור וקיום העולם.

ויש לומר הביאור בזה, דזה שהתורה היא למעלה מעולמות הוא התורה כמו שהיא מצד עצמה. אבל מצד שרש התורה כמו שהיא מושרשת בהעצמות, כיון שעצמותו ית' אינו מוגדר ח"ו בשום גדר, גם לא בזה שכל העולמות הם לא חשיב לגבי, הנה ע"י שנתאוה להיות לו דירה בתחתונים³⁸, שיהי' לו נחת רוח ותענוג מעבודת התחתונים, נעשה עד"ז גם בתורה, שעניני העולם תופסים מקום כביכול לגבי התורה. ועפ"ז יש לבאר זה שדוד הי' משבח את התורה בזה שקיום כל העולמות תלוי בדקדוק אחד מדקדוקי התורה, אף שהתורה היא למעלה מעולמות, כי מצד השרש דתורה כמו שהיא מושרשת בהעצמות, שנתאוה להיות לו דירה בתחתונים ושהדירה בתחתונים תהי' ע"י התורה, זה שחיות כל העולמות תלוי בדקדוק אחד דתורה הוא שבחה של התורה כביכול. [ומה שנענש על זה הוא לפי ששכחים שייך לגילוי, ומצד הגילוי דתורה, כל העולמות הם לא חשיב].

(ו) **ועפ"ז** יש לבאר מ"ש בתניא³⁹, לאחר שאומר שצמצם הקב"ה רצונו וחכמתו והורידם למטה, שלכן נמשלה התורה למים⁴⁰, כי מה מים יורדים ממקום גבוה למקום נמוך כך התורה ירדה ממקום כבוד שהיא רצונו וחכמתו ית' דלית מחשבה תפיסא בי' כלל⁴¹, ומשם נסעה וירדה עד שנתלכשה בדברים גשמיים ועניני עוה"ז. דלכאורה צריך ביאור, הרי זה שהתורה ירדה מלמעלה למטה מובן גם בלי המשל דמים, ומה מיתוסף בהבנת הענין דירידת התורה מלמעלה למטה ע"י המשל דמים. ויש לומר הכוונה בזה, דכמו שמים, זה שיוורדים ממקום גבוה למקום נמוך הוא לפי שגם כשהיו במקום גבוה אין להם שייכות להמקום (הגבוה) שנמצאו שם, ואדרבה זה שבטבעם הם נמשכים למקום נמוך דוקא מורה על שייכותן דהמים (גם בהיותן במקום גבוה) למקום הנמוך, כמו"כ הוא בתורה שנמשלה למים, דזה שירדה מלמעלה למטה אין זה שמקומה הוא למעלה⁴² וכירידתה למטה היא נמצאת שלא במקומה, כי אם, שמקומה האמיתי (גם בהיותה למעלה) הוא למטה.

ויש להוסיף, דזהו מה שאומר בתניא שם בסוף הפרק⁴³, דמ"ש⁴⁴ וימינו תחבקני קאי על התורה שהיא בחינת חסד ומים, שמדייק חסד ומים (אף שבכדי לבאר

38 ראה נחומא נשא טז. בחוקותי ג. ב"ר ספ"ג. במדב"ר פ"ג, ו. תניא רפ"ו.

39 פ"ד (ח, ב).

40 ראה תענית ז, א.

41 תיקו"ז בהקדמת "פתח אליהו" (יז, א).

42 ויש לומר, דזהו מה שמדייק בתניא שם "שהתורה ירדה ממקום כבודה", דהגם שמצד הגילוי דתורה, זה שהתורה היתה למעלה הוא לפי ששם הוא "מקום כבודה", מ"מ, נמשלה התורה למים, דמה שהיו תחלה במקום הגבוה הוא רק שנמצאו שם — כי זה ש"מקום כבודה" הוא למעלה הוא רק מצד הגילויים דתורה ולא מצד עצמותה.

ואולי יש לומר, דזה שמדייק "מקום כבודה" (ולא "מקומה"), כי כבוד שייך לגילוי.

43 ט, א.

44 (ש"ש ב, ו. שם ח, ג).

הטעם על זה שהתורה נק' ימינו הי' די לכאורה לומר שהיא בחינת חסד), הוא, כי ההמשכה מלמעלה למטה שבחסד היא באופן שהמעלה תופס מקום. וכמו ההשפעה של איש החסד, דבזה שהוא משפיע לזולתו (המשכה למטה) נרגש החסד דהמשפיע. משא"כ ההמשכה שמלמעלה למטה דמים היא באופן שהם מניחין מקום גבוה והולכין (דוקא) למקום נמוך⁴⁵. וזהו שמוסיף שהתורה היא בחינת (חסד ו)מים, דזה שהתורה ירדה מלמעלה למטה הוא בדוגמת ירידת המים⁴⁶ שמוניחין מקום גבוה, שעיקר התורה הוא דוקא למטה. וכמבואר במ"א⁴⁷ דזה שהתורה היא בכל מקום, למעלה ולמטה⁴⁸, היא התורה כמו שהיא בבחינת הגילויים, והתורה כמו שמושרשת בהעצמות ניתנה למטה דוקא.

(ז) **וזהו** זאת התורה אדם, שהתורה נמשלה לאדם, כי באדם שני ענינים. זה שנקרא אדם על שם אדמה לעליון⁴⁹, וזה שנקרא אדם על שם שנוצר מן האדמה, כדאייתא במדרש⁵⁰ שאמר אדה"ר אני נאה להקרא אדם שנבראתי מן האדמה. ומבואר בחסידות⁵¹, דזה שקרא אדה"ר שמו על שם החומר (גוף) ולא על שם הצורה (נפש), כי אדה"ר בחכמתו השיג דזה שגופו נוצר מן האדמה [דומם, ולא כשאר הנבראים שגופם הי' צומח⁵²], יש בזה יתרון גם לגבי מעלת נשמתו, כי כל⁵³ הגבוה גבוה יותר נופל למטה מטה יותר. וזהו זאת התורה אדם, כי גם בתורה דוגמת שני ענינים אלה. דזה שהתורה היא למעלה מהעולם, ועד שכל העולמות הם לא חשיב לגבה, הוא ע"ד שם אדם על שם אדמה לעליון, וזה שהתורה ירדה למטה דוקא מצד זה ששרשה הוא בהעצמות, הוא ע"ד שם אדם על שם שנוצר מן האדמה מצד זה ששרשו הוא בהגבוה גבוה יותר.

(ח) **והנה** שני הענינים בבחינת המים דתורה, שהתורה יורדת למטה ושע"י הירידה למטה דוקא מתגלה שרש התורה כמו שמושרשת בהעצמות, הוא בעיקר בההלכות דתורה. דענין ההלכות הוא פסק דין בנוגע למעשה — ירידה למטה ביותר, ושרש ההלכות הוא למעלה יותר מהשרש דשאר חלקי התורה, וכמבואר בהמשך

(45) לשון הגמרא תענית שם.

(46) וזה שאומר (גם) בחינת חסד הוא ביאור על זה שהתורה היא "ימינו". וראה לקמן הערה 48.

(47) המשך תרס"ו ע' כג.

(48) בהמשך תרס"ו שם (ע' כב), דזה שהתורה היא בכל מקום בשוה הוא לפי ששרשה הוא באוא"ס שלפני הצמצום. ועפ"ז נמצא, דבתורה — ג' דרגות: כמו שנמשכה בסדר השתלשלות, שמצד בחינה זו היא בעיקר למעלה (וכל מה שנמשכת למטה יותר היא מתצמצמת יותר); כמו שהיא מצד אוא"ס הבל"ג — בכל מקום בשוה; וכמו שהיא מצד העצמות — דוקא למטה.

ואולי יש לומר, דזה שהתורה היא בכל מקום בשוה שייך לזה שהתורה היא בחינת חסד — חסד בלתי מוגבל, שלכן המשכתו היא בכל מקום בשוה; וזה שהתורה היא דוקא למטה הוא בחינת מים דתורה, כבפנים.

(49) עש"מ (לרמ"ע מפאנו) מאמר אם כל חי סל"ג (קצג, ב). "של"ה ג, א. כ. ב. שא, ב. ובכ"מ. מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"א ע' קכב. וש"נ.

(50) ב"ר פ"ז, ד.

(51) סה"מ ה'תש"י ע' 96 ואילך.

(52) ראה בארוכה תו"א בראשית ד"ה להבין הטעם שנשתנה יצירת גוף האדם (ג, ד ואילך). ועם הגהות וכו' — באוה"ת בראשית כרך ו תתנא, סע"א ואילך). תו"ח ד"ה זה (יח, ד ואילך).

(53) ראה לעיל ח"ב ע' כד ואילך, ובהנסמן שם הערה 86, 88. שם ע' קפא, ובהנסמן שם הערה 39.

תרס"ו⁵⁴ דזה שאלו ואלו דברי אלקים חיים⁵⁵ הוא בחי' אלקים דוקא, והלכות הם משם הוי' כמרז"ל⁵⁶ והוי' עמו⁵⁷ שהלכה כמותו, דהכוונה בשם הוי' כאן היא עד לבחינת שמו הכלול בעצמותו, יכולת העצמות.

ויש להוסיף, דזה שבחינת המים דתורה הוא בעיקר בהלכות התורה הוא גם בנוגע לזה שארז"ל⁵⁸ שדברי תורה נמשלו למים כי כמו שמים מניחין מקום גבוה והולכין למקום נמוך כך דברי תורה אין מתקיימין אלא במי שדעתו שפלה. וכמבואר בהמשך תרס"ו⁵⁹ שבכדי לכוין הלכה לאמיתתה הוא ע"י הביטול והשפלות. דזהו שנקבעה הלכה כבית הלל מפני שנוחין ועלובין היו⁶⁰, כי ע"י הביטול שלהם הגיעו להעלם העצמי.

ועפ"ז יש להוסיף ביאור בזה שנתבאר לעיל (סעיף ד) דזה שבני יששכר נתנו עצה להתנדב קרבנות הוא לפי שהיו יודעים בתורה והגילוי דתורה הוא בענין הקרבנות, כי זה ששבט יששכר הקריב ביום השני והקדים לפניו את שבט יהודה הוא מצד הביטול שלו [וע"ד שב"ה הקדימו דברי ב"ש לדבריהם⁶¹], ולכן זכו לכוין ההלכה לאמיתתה, כמבואר בדרושי אדמו"ר מהר"ש⁶². ועפ"ז יש לומר, דזה שידיעתם בתורה הביא אותם לענין הקרבנות, בירור וקיום העולם, הוא, כי ע"י שעסק התורה שלהם הי' בביטול⁶³, הגיעו לעצם התורה כמו שהיא מושרשת בהעצמות, ולכן הי' נרגש אצלם שהתכלית ידיעת התורה היא להשלים כוונת העצמות, לעשות לו ית' דירה בתחתונים.

(ט) **וזזהו** ויקרא אל משה וידבר הוי' גו' אדם כי יקריב גו', דזה שלכל דיברות וכו' קדמה קריאה לשון חיבה הוא גם קדימה במעלה, שהקריאה היא למעלה מהדיבור⁶². ועד שנאמר ויקרא סתם ולא נאמר מי הוא הקורא, כי הקריאה היא מעצמות אוא"ס שלמעלה מהוי'⁶³. אלא שאעפ"כ, מזה שהקריאה היתה לפני דיבור דוקא (אף שקריאה לשון חיבה הו"ע בפ"ע, ולא הכנה להדיבור), מובן, שהקריאה שייכת גם להדיבור. ויש לומר, שהדיברות והאמירות והיצויים דתורה הם מהוי',

54 ע' תכט ואילך. וראה גם סה"מ תרכ"ז ע' רפ ואילך. שם ע' רצ ואילך.

55 עירובין יג, ב. וש"נ.

56 סנהדרין צג, ב.

57 שמואל-א טז, יח.

58 תענית שם.

59 ע' תלט ואילך. וראה גם סה"מ תרכ"ז שם.

60 סה"מ תרכ"ז שם (ע' רפו. שם ע' רצה).

61 ראה גם ד"ה ביום השני הקריב תרפ"ה ס"ו (סה"מ תרפ"ה ע' רכא), דזה שנתנאל בן צוער השיאן עצה להתנדב קרבנות הוא מצד הביטול שלו. אלא שהביאור שם הוא באופן אחר.

62 דכאשר הקריאה היא משום "שלא יאמר אדם דבר לחבירו אא"כ קורהו" (יומא כ, ב) — הקריאה היא הכנה להדיבור ולמטה ממנו; משא"כ כשהקריאה היא לשון חיבה — היא ענין בפני עצמו ולמעלה מהדיבור, ראה בארוכה לקו"ש ח"ז ע' 24, ובהערות שם.

63 ראה בארוכה לקו"ש שם. וראה גם המשך תער"ב ח"ב ס"ע תקיח. וראה בארוכה ד"ה זה תשמ"ג,

תשמ"ז ועוד התייחס דביאור זה עם הביאור בלקו"ת פרשתנו (א, ד) ד"אני הוא הקורא" הוא למטה מ"אני הוא המדבר".

וכמ"ש בכל הדיברות כו' תורה (וגם בהדיבור שבפסוק זה) וידבר הוי', והקריאה היא מהעצמות כנ"ל, וענין ויקרא וידבר הוא המשכת וגילוי העצמות (שלמעלה מהתורה) בהדיבור תורה. ובכללות הוא המשכת התורה כמו שהיא מושרשת בהעצמות. ויש לקשר זה עם מ"ש ויקרא באל"ף זעירא, וכתורת אדמו"ר הזקן (שאמר להצ"צ בהיותו בן ג' שנים)⁶⁴ שהאל"ף זעירא דויקרא מורה על הענוה והביטול דמשה, דהגם שידע מעלות עצמו, מ"מ לא החשיב את עצמו, ואדרבא ידיעה זו הביאה אותו להיות שפל בעיני עצמו עוד יותר (כמבואר שם בארוכה). ויש לומר שמהטעמים על זה שהאל"ף זעירא הרומזת על הביטול דמשה היא בתיבת ויקרא, הוא, כי ע"י הביטול שלו נעשה כלי להגילוי דויקרא, המשכת וגילוי התורה כמו שהיא מושרשת בהעצמות (וע"ד שנת"ל בענין יששכר). ועפ"ז יובן מה שנאמר ויקרא בפרשת הקרבנות, אף שלכל הדיברות כו' קדמה קריאה, כי ענין זה תורה שהיא מושרשת בהעצמות מתגלה בעיקר בזה שהתורה עוסקת בדיני הקרבנות, לברר את העולם ולעשותו דירה לו ית'.

והנה ידוע, דבכאו"א מישראל יש מבחינת משה⁶⁵, כולל הביטול דמשה⁶⁶. ומזה מובן, שענין ויקרא אל משה הוא גם לכאו"א מישראל⁶⁷. ובפרט כשלומד פסוק זה. ועי"ז גם נמשכת לו נתינת כח על עבודת הקרבנות ברוחניות, וזה נעשה הכנה קרובה לעבודת הקרבנות כפשוטה, ושם נעשה לפניך כמצות רצונך⁶⁸, בבית המקדש השלישי שיבנה במהרה בימינו, ובקרוב ממש.

64) ספר השיחות קיץ ה'ש"ת ע' 68. הובא ונתבאר בלקו"ש ח"י"ז שיחה א' לפ' ויקרא.

65) תניא פמ"ב (נט, ב).

66) לקו"ת פרשתנו ב, א.

67) ראה לקו"ת שם.

68) נוסח תפלת מוסף דשבת ויו"ט. וראה המשך וככה תרל"ז פי"ז ואילך. ובכ"מ.